

Ambassadeur van het bolle

Het geslacht Roozen zit al sinds 1800 in de bloembollen. De liefde voor het vak is hem dan ook ‘met de moedermelk ingegeven’. De naam Frans Roozen (62) is onlosmakelijk verbonden met bloembollen. Deze zelfverklaarde ‘bollofiel’ is vrijwel elk moment van de dag met het vak bezig, ook als hij niet aan het werk is. Een uitgelezen kandidaat dus voor de serie Passie.

Tekst: Monique Ooms
Foto: PR

Frans Roozen werd als jongste van vijf kinderen geboren in Heemstede. Thuis was het alles bloembollen wat de klok sloeg, herinnert hij zich. “Vanaf begin december hadden we bolbloemen in huis, bij wijze van test. Nog altijd is een kerst zonder hyacinten voor mij ondenkbaar.” De broeierij, kwekerij en exportonderneming van zijn vader en ooms werd van oorsprong opgericht in 1945. De onderneming had kwekerijen in Vogelenzang, Heemstede en Julianadorp, en teelde op contract in de NOP en in Zeeland. “Mijn vader zat in de handel en was een paar maanden per jaar op reis, naar Engeland en Schotland. We zagen hem maar weinig.” Naar het voorbeeld van hun ouders gingen ook Frans en zijn broer en zussen naar het internaat om hun opleiding te volgen. “Daar zouden we het beste onderwijs krijgen.” Het familiebedrijf leek de meest voor de hand liggende bestemming voor alle telgen van de familie Roozen. “Ik vond het ook wel leuk. Ons bedrijf was heel gevarieerd en ik had interesse in bloembollen. Opa Jan kon geweldig vertellen over de historie van het vak, over soorten, de behandeling van bloembollen, het veredelen. Ik heb veel van hem geleerd.”

REIZEN

Roozen volgde de middelbare tuinbouwschool in Lisse en liep stage op de kwekerij van het familiebedrijf in Julianadorp. Vervolgens werkte hij een jaar bij de vestiging aan de Amerikaanse westkust, bij zijn ome Bill. “Ome Bill had vijf dochters en vijf zoons, en ik had het er geweldig naar mijn zin. Een mooie tijd.” Na zijn dienstdag vertrok hij naar Finland om de taal te leren. Binnen het familiebedrijf kreeg hij de taak om op Scandinavië te reizen om daar klanten binnen te halen en relaties te bedienen. Uiteindelijk zou hij de taak van zijn oom Coen overnemen, die verantwoordelijk was voor

de kwekerij. Zover kwam het echter niet. “Het leven als reiziger viel me niet helemaal mee. Vaak zat je je ‘s avonds in je eentje op je hotelkamer helemaal kapot te vervelen. Ook op het bedrijf maakte ik lange dagen: je werd geacht het goede voorbeeld te geven, dus begon je als eerste en sloot je als laatste de zaak weer af.” Toen zijn studievriend Wim Granneman hem wees op een vacature bij de Buitenlandvoorlichting van de toenmalige Bloembollenraad – het latere IBC –, besloot Roozen daarvoor te kiezen. “Dat was wel een beetje tegen het zere been van de familie. Bij de Bloembollenraad werkten immers alleen maar ambtenaren.” Toch heeft hij nooit spijt gekregen van die beslissing.

.....

‘Ik accepteer het niet zo snel als mensen zeggen dat ze bloembollen maar niks vinden, of oubollig. Dan probeer ik ze van het tegendeel te overtuigen’

.....

Vlak nadat Roozen in 1975 in dienst kwam bij het IBC, begon hij aan de lerarenopleiding aan de HAS in Den Bosch. “Daar heb ik de akte voor leraar bloembollenteelt gehaald. Ik leerde er doceren en presenteren. Nog altijd als ik presentaties hou, heb ik daar profijt van.” Roozen ontwikkelde zich tot een allround promotieman en voorlichter, waarbij hij zich gaandeweg specialiseerde in landschaping. “Ik heb wel geleerd dat je niet over elk aspect van het vak alles kunt weten. Ik weet het nodige over producten, maar ben geen specialist op het gebied van alle bloembollen, dus voor speci-

fieke productinformatie ga ik te rade bij ons netwerk van specialisten in het vak. Je kunt mij wel bijna alles vragen over de toepassing van bloembollen in openbaar groen. Destijds was het voor mij echt een eye opener dat je bloembollen zo mooi kunt combineren met vaste planten, bomen en struiken.” Verder fungeert Roozen als een ‘duvelstoejager’ binnen het IBC. “Ik bemoei me met alle producttechnische vragen die op het IBC afkomen en probeer daar – samen met instellingen zoals PPO – oplossingen voor te bedenken. Dat kan variëren van praktijkvragen – zoals: kun je in parken bloembollen planten in gravel ter voorkoming van onkruid? – tot de productinvulling bij promotieactiviteiten, bijvoorbeeld rond de doop van de Henry Hudson tulp tijdens het bezoek van Willem-Alexander en Máxima aan New York in 2009.” Inmiddels is hij alweer vele jaren technisch directeur bij de bloembollenpromotieorganisatie.

DUBBELTJE

De liefde voor het bollenvak is Roozen ‘met de moedermelk ingegeven’. “Thuis werden ze in het najaar al nerveus, dan moesten er bollen worden geplant, proeven worden gedaan, je werkte echt naar het voorjaar toe. Er werd zoveel over bloembollen gepraat dat het tijdens verjaardagen een verboden onderwerp was. Wie de regel overtrad, moest een dubbel-tje betalen.” Ook zijn kinderen – Janneke (24) en Tijs (28) – worden wel eens moe van zijn betogen over bloembollen. “Ja pap, dat verhaal kennen we nou wel. Hij kan er wel om lachen en erkent dat zijn passie soms met hem op de loop gaat. “Het overheerst wel eens een beetje”, erkent hij, met een groot gevoel voor understatement. “Ik moet bekennen dat mijn gezin vaak voor mijn werk heeft moeten wijken. Op 20 april, de verjaardag van onze zoon, was ik altijd op reis. Mijn vrouw Godelieve hield thuis alles draaiende, zij heeft zich aangepast. Nu doe ik het wat rustiger aan en doen we ook veel dingen samen, zoals tuinieren, fietsen en schaatsen. Ik werk tegenwoordig vier dagen per week. Maar dan wel veertig uur.” Bloembollen vormen de belangrijkste pijler onder zijn bestaan. “Waar ik ook ben - bijvoorbeeld in het buitenland -, ik moet ik altijd even kijken of er ook bloembollen zijn. Laatst was ik op een tentoonstelling waar ik allerlei prachtige zaad-dozen zag. Dan denk ik meteen: daar moeten we veel meer mee doen.”

Mensen motiveren om bloembollen te gebruiken in hun woonomgeving. Dat is zijn belangrijkste drijfveer. “Ik geloof enorm in de toekomst van dit product, er zijn zoveel kansen

nvak

en mogelijkheden, zeker voor bloembollen-op-pot. Ik ervaar het als een enorme kick als mensen enthousiast reageren op het product, de schoonheid ervan zien. Godelieve noemt mij wel eens gekscherend 'de pastoor van het bollenvak'. Tja, ik ben toch een beetje een prediker. Ik ben een rasechte bollofiel en zou niks anders willen of kunnen. Dit vak is zo divers, ik ken inmiddels heel veel mensen en weet precies waar ik welke informatie moet halen. Ik hou graag vast aan die oude waarden. Voor mij is er niks heerlijkers dan met een aantal gelijkgestemden over het vak praten. Ik accepteer het ook niet zo snel als mensen zeggen dat ze bloembollen maar niks vinden, of oubollig. Dan probeer ik ze van het tegendeel te overtuigen. Als ik in een tuincentrum rondloop en consumenten zie aarzelen bij de bloembollen, stap ik er op af. Dan ga ik ze uitleggen wat ze er allemaal mee kunnen en hoe mooi het resultaat straks zal zijn. Achter elk product zit een verhaal. Ik vind het een uitdaging om die mensen blij de deur uit te laten gaan. Dan denk ik: toch mooi weer een paar bollen verkocht."

RIJK

Roozen's loopbaan is tot nu toe een aaneenschakeling van mooie momenten, van massale beplantingsacties zoals Battery Park en de High Line in de Verenigde Staten, de Rotary in Engeland tot de bloei van de 'Blauwe Welle' – een lint van krokussen – in Duitsland en de actie met vijftien Nederlandse gemeenten in het kader van het KAVB-jubileumjaar. "Uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat al die mooie acties daadwerkelijk omzet genereren. Dat bloembollen op een positieve manier onder de aandacht worden gebracht." Hij is ervan overtuigd dat zijn loopbaan niet zo rijk gevuld zou zijn geweest als hij bij het familiebedrijf was gebleven. "Het was een mooi bedrijf, maar het werk daar zou toch eenzijdiger geweest zijn. Bij het IBC heb ik alle ruimte gekregen om van alles te ondernemen en mijn ideeën vorm en inhoud te geven. Daarbij heb ik ontzettend veel mensen ontmoet, over de hele wereld. Samen met Prinses Margriet tulpen planten in de botanische tuin in New York en dat haar man Pieter dan vrolijk roept: 'Je weet het hè: met het puntje naar boven!'. Briljante momenten die mij altijd zullen bijblijven."

De komende tijd kunnen er nog de nodige 'briljante momenten' bij komen, want Roozen is van plan om in 2013 te pensioneren. "Ik wil sowieso de Floriade in 2012 meemaken." Overigens moeten we niet denken dat 'pensioneren' voor hem gelijk staat aan 'niks doen'. "Helemaal stoppen met werken, dat kan ik niet. Ik zal het

Frans Roozen: 'Mensen de schoonheid van bloembollen laten zien'

gedoseerd afbouwen. Ze mogen mij altijd vragen voor een lezing of een advies, ik wil graag betrokken blijven." Sowieso is hij geen man die van stilstaan houdt. "Thuis ben ik ook altijd bezig en bij voorkeur buiten. Even een stapeltje hout halen, de kippen voeren, de bijen chec-

ken, wat rommelen in de tuin. Die tuin is voor mij eigenlijk nog belangrijker dan het huis. Daar kan ik zelf aan de slag met bollen en zien hoe prachtig ze combineren met vaste planten. Die liefde voor het vak zal nooit ophouden te bestaan. Dat is een liefde voor altijd."

Resumé

Frans Roozen is van huis uit ondergedompeld in het bloembollenvirus. Het vak staat centraal in zijn leven en hij zal er ook na zijn pensionering nog bij betrokken blijven. Wat drijft hem, wat wil hij met zijn passie bereiken? Verslag van een gesprek met een bevlogen 'bollofiel' die graag zijn passie preekt.